

**KRAJSKÝ
PAMIATKOVÝ ÚRAD
TRNAVA**

Číslo záväzného stanoviska: KPUTT-2020/16852-2/66813/KAZ

Vybavuje: Ing. Kazimír

V Trnave, dňa : 21.8.2020

Krajský pamiatkový úrad Trnava, ktorý je podľa § 11 odseku 2 písmeno d) zákona číslo 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov (ďalej len „pamiatkový zákon“) vecne príslušným orgánom štátnej správy a podľa § 9 odseku 5 pamiatkového zákona miestne príslušným orgánom štátnej správy na úseku ochrany pamiatkového fondu, vydáva toto

záväzné stanovisko

Krajský pamiatkový úrad Trnava podľa § 32 odseku 10 pamiatkového zákona po preskúmaní žiadosti podanej dňa 17.8.2020 správcom objektu Divadlom Jána Palárika v Trnave o vydanie záväzného stanoviska k projektovej dokumentácii „Rekonštrukcia severnej fasády Divadla Jána Palárika v Trnave, NKP č. ÚZPF 1066/0 a 1061/0“ autorov Ing.arch. Pavla Paulínyho, PhD. a Ing.arch. Petra Hudáka, PhD. s uvedeným dátumom spracovania 14.3.2020, ktorá rieši komplexnú pamiatkovú obnovu severných – bočných uličných fasád areálu divadla, pozostávajúcich z fasády vlastnej historickej budovy divadla na Trojičnom námestí č. 2, ďalej z fasády veže povraziska, pochádzajúcej z prestavby divadla medzi rokmi 1948 až 1960 a nakoniec z fasády meštianskeho domu na Divadelnej ulici č. 4 v Trnave, objektov ktoré sú národnými kultúrnymi pamiatkami evidovanými v Ústrednom zozname pamiatkového fondu pod číslom 1066/1 (divadlo) a 1061/1 (dom meštiansky, dnes súčasť areálu Divadla Jána Palárika)

súhlasí

s predloženou projektovou dokumentáciou obnovy bočných uličných fasád objektov areálu Divadla Jána Palárika v Trnave, orientovaných do Divadelnej ulice ako s podkladom pre realizáciu prác za nasledovných podmienok:

1. Súčasťou rozsahu prác na obnove musí byť aj výmena súčasných výrazovo nevhodných neslohových okenných výplní v 3.osi fasády od námestia – okná chodby na 1. a 2.poschodí divadla, pred ktorými sú navrhované okenice OK 3, OK 4 a OK 5, ktoré nie sú v predloženej dokumentácii riešené. Pred ich zadáním do výroby musí byť dohodnuté ich presné riešenie, vychádzajúce z dobových analógií. Vzhľadom k rozmerom otvorov, do ktorých budú tieto výplne osadené, treba obe výplne riešiť ako jednoduché, 2-krídlové, 4-tabuľkové, s krídlami otváracími do interiéru, s možnosťou použitia izolačného 2-skla.

2. Vzhľadom k atypickosti veci musí byť vyrobený najprv len prototyp drevenej žalúziovej okenice, vychádzajúci zo slohových analógií. Až po jeho schválení Krajským pamiatkovým úradom Trnava, môžu byť okenice zadané do výroby.
3. Presné detailné profilácie jednotlivých dopĺňaných architektonických prvkov fasád bude možné dohodnúť až počas realizácie, priamo na stavbe.
4. Presný rozsah a spôsob prezentácie významných stredovekých nálezov bude taktiež dohodnutý až počas realizácie prác priamo na stavbe.
5. Vzhľadom k významu pamiatky, zložitosti danej problematiky obnovy ako aj vyššie uvedeným podmienkam bude nutné počas realizácie prác zvolávať pravidelné kontrolné dni za účasti zástupcu krajského pamiatkového úradu.
6. Termín začatia ako aj ukončenia prác požadujeme vopred s dostatočným časovým predstihom oznámiť Krajskému pamiatkovému úradu Trnava za účelom vykonávania štátneho pamiatkového dohľadu. V prípade etapizácie obnovy je potrebné nahlásiť každú etapu samostatne.

Štátny pamiatkový dohľad bude vykonávať Krajský pamiatkový úrad Trnava.

Každú zmenu oproti schválenej dokumentácii, alebo nad rámec tohto záväzného stanoviska je nutné prerokovať a schváliť Krajským pamiatkovým úradom Trnava.

Záväzné stanovisko Krajského pamiatkového úradu Trnava má platnosť 3 roky odo dňa vydania, ak nedôjde k jeho použitiu na účel, pre ktorý je určené.

Odôvodnenie:

Národná kultúrna pamiatka – Divadlo Jána Palárika na Trojičnom námestí č.2 v Trnave, vzniklo radikálnou prestavbou rozsiahleho mestského hostinca U čierneho orla v roku 1831 podľa projektu Bernarda Grúnna. Už budova hostinca prešla zložitým vývojom s mnohými prestavbami a dostavbami v období gotiky, renesancie i baroka, pričom jej vznik možno rámcovo datovať ešte do 13.storočia. Klasicistické divadlo bolo prestavané v roku 1907 v duchu eklekticismu inšpirovaného barokom, s výraznými prvkami vtedy aktuálnej secesie, čo sa prejavilo predovšetkým na zmenenom výraze hlavnej fasády a vybudovaním reprezentačnej sály tzv. Panónie (dnešná tzv. Zrkadlová sála). Pri ďalšej veľkej prestavbe divadla v rozmedzí rokov 1948 až 1960 bol síce zachovaný výraz poschodí hlavnej fasády, ale jej parter bol novo upravený, vytvorením celoplošného kamenného obkladu. Zároveň bol pri utilitárnej úprave bočnej uličnej fasády budovy divadla vytvorený z rovnakého materiálu jej kamenný sokel. Pri tejto prestavbe vznikla nad javiskom nová vežová hmota povraziska, ktorá zrušila dve západné osi pôvodnej klasicistickej fasády divadla a zvyšná časť tejto fasády bola výrazne výrazovo znehodnotená utilitárnym zrušením niektorých architektonických prvkov a detailov, ako aj zamurovaním takmer všetkých okenných otvorov. Meštiansky dom na Divadelnej ulici č. 4 bol po prestavbe divadla v roku 1960 začlenený do jeho areálu, pričom jeho priečelie bolo taktiež utilitárne výrazovo znehodnotené. Od tohto obdobia neboli fasády divadelného areálu orientované do Divadelnej ulice obnovované, takže ich súčasný stavebno-technický stav je nevyhovujúci a vyžaduje si komplexnú pamiatkovú obnovu v čo najskoršom termíne.

Za týmto účelom bol v rokoch 2016-17 vykonaný pamiatkový výskum s dokumentáciou „Trnava – Divadlo Jána Palárika (č. ÚZPF.: 1066/0, 1061/0), Architektonicko-historický výskum“ s prílohou „Trnava, Divadlo, Variantné návrhy na obnovu severnej fasády“, spracovaný Ing.arch. Petrom Hudákom, PhD. a na jeho základe bola vypracovaná projektová dokumentá-

cia obnovy severných uličných fasád areálu Divadla Jána Palárika v Trnave „Rekonštrukcia severnej fasády Divadla Jána Palárika v Trnave, NKP č. ÚZPF 1066/0 a 1061/0“ autorov Ing.arch. Pavla Paulínyho, PhD. a Ing.arch. Petra Hudáka, PhD. s uvedeným dátumom spracovania 14.3.2020, ktorá bola predložená dňa 17.8.2020 na Krajský pamiatkový úrad Trnava za účelom vydania záväzného stanoviska ku čiastočnej obnove fasád orientovaných do Divadelnej ulice – nazvanej ako 1.etapa rekonštrukčných prác, ktorej rozsah je vo výkresoch vyznačený ružovou farbou. Táto etapa zahŕňa bočnú uličnú fasádu historickej budovy divadla až po povraziskovú vežu. Keďže predložená projektová dokumentácia rieši severnú uličnú fasádu všetkých častí divadelného areálu, vrátane veže povraziska ako aj meštianskeho domu č. 4, **krajský pamiatkový úrad týmto záväzným stanoviskom schvaľuje celý riešený rozsah, nie len plánovanú 1.etapu.** Dokumentácia obnovy bola vyhotovená na základe schváleného pamiatkového výskumu a konzultácií v priebehu jej spracovávaní, ktoré sú v jej riešení zohľadnené. Vzhľadom k tomu s ňou Krajský pamiatkový úrad Trnava súhlasí, avšak s pripomienkami ktoré bude potrebné doriešiť počas realizácie prác na obnove. Preto bude nutné pri tak významnej pamiatke za týmto účelom zvolávať pravidelné kontrolné dni na stavbe za účasti zástupcu Krajského pamiatkového úradu Trnava. Cieľom pamiatkovej obnovy bočných uličných fasád areálu divadla je zrušenie utilitárnych znehodnocujúcich zásahov a prinavrátenie posledného koncepčného slohového výrazu tak vlastnej budove divadla, ako aj meštianskemu domu začlenenému do divadelného areálu pri prestavbe z rokov 1948 až 1960. Z uvedeného vyplývajú podmienky výrokového časti tohto záväzného stanoviska, týkajúce sa detailného doriešenia dopĺňaných stolárskych výrobkov a štukových architektonických prvkov. Taktiež presný rozsah a spôsob analytickej prezentácie významných stredovekých nálezov na fasáde meštianskeho domu č. 4 bude dohodnutý až počas realizácie obnovy, na základe podrobnejších zistení.

Posudzovaná projektová dokumentácia obnovy bočných uličných fasád areálu Divadla Jána Palárika v Trnave, orientovaných do Divadelnej ulice, nie je pri dodržaní podmienok tohto záväzného stanoviska v rozpore s požiadavkami pre ochranu pamiatkového fondu a môže slúžiť ako odborný podklad pre realizáciu prác na obnove fasád.

Toto záväzné stanovisko nenahrádza povolenie príslušného stavebného úradu.

Ing. arch. Gabriela Kvetanová
riaditeľka
Krajského pamiatkového úradu Trnava

Doručuje sa:

1. Divadlo Jána Palárika v Trnave, Trojičné nám. č.2, Trnava
2. Trnavský samosprávny kraj, Starohájska 10, Trnava

Na vedomie:

1. Mestský úrad, OÚR a K, Trhová 3, Trnava
2. Mestský úrad, odbor stavebný a životného prostredia, Trhová 3, Trnava